

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРИНЦИПИ ТА ЕТИКА В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ»

Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»	Викладачі
Шифр та назва спеціальності	281 «Публічне управління та адміністрування»	
Назва освітньо-професійної програми	Публічне управління та адміністрування	
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) (освітньо-професійний)	
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	обов'язкова	
Форма навчання	заочна	
		ДАКАЛ Алла Василівна доктор наук з державного управління

Загальна інформація про дисципліну	
Анотація до дисципліни	<p>Навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що забезпечують базову підготовку фахівців з публічного управління та адміністрування і входить до циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування».</p> <p>Етичні принципи як відображення моральних настанов людської цивілізації на сьогодні є ключовими елементами ціннісної системи суспільства та невід’ємною складовою існування достатньо розвиненої держави і розглядається світовим співтовариством як передумова досягнення соціальної справедливості та злагоди, що обумовлює важливе значення вивчення дисципліни «Принципи та етика в публічному управлінні».</p>
Мета дисципліни	<p>Розкриття сутності становлення та розвитку морально-етичних засад людського інтелектуального потенціалу в системі публічного врядування та охорони здоров’я; онтологічної сутності та особливостей реалізації принципів сучасної етики в публічному управлінні, розробки та впровадження етичних норм в практичну діяльність; ознайомлення слухачів з основними напрямками професійної етики в контексті ділового спілкування; формування навичок з застосування етичних норм в системі державного та публічного управління.</p>
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<ul style="list-style-type: none"> – вміння визначати об’єкт та завдання професійної етики, етики ділових відносин, культури діалогу, характеризувати особливості та місце професійної етики в ході виконання своїх службових обов’язків; – готовність до удосконалення і розвитку професійної особистості державного службовця, які пов’язані із специфікою його діяльності та теоретико-методологічними і практичними питаннями етики; – здатність робити адекватні оцінки впливу соціально-економічних та системо-ціннісних детермінант на стан здоров’я індивідуума, сім’ї та українського соціуму в цілому; здатність спостерігати, аналізувати, узагальнювати та систематизувати психологічні факти; – спрямованість на відстоювання етичних принципів та норм в публічному управлінні в сфері охорони здоров’я; – розуміння принципів формування управлінських рішень та їх прийняття в рамках етичних норм; – вміння використовувати теоретичні знання у вирішенні професійних завдань та етично правильно аналізувати моральні проблеми, які виникають в закладах охорони здоров’я; – спроможність прогнозування можливих соціальних наслідків при прийнятті управлінських рішень та дотримання етичних норм в управлінні людським кадровим потенціалом в системі охорони здоров’я; – готовність застосовувати навички поведінки відповідно норм ділового етикету під час проведення офіційних заходів; – здатність до опанування і практичного використання методів ділового спілкування, культури етикету та психологічної діагностики, вміння коректно поводитися в конфліктних ситуаціях.

Результати навчання	<p>1) поглибити знання магістрантів в галузі професійної поведінки державного службовця згідно вимог Закону та правил поведінки державного службовця;</p> <p>2) розкрити історію зародження та розвитку професійної етики;</p> <p>3) допомогти магістрантам уявити сутність, зміст, основні категорії та універсальні характеристики етики;</p> <p>4) сформувати гуманістичні установки по відношенню до суб'єкту та самого процесу взаємодії з громадянами та колегами по роботі;</p> <p>5) забезпечити глибоке розуміння суб'єкт-суб'єктного підходу до взаємодії особистостей в суспільстві;</p> <p>6) мобілізувати магістрантів на активну самостійну роботу з вивчення актуальних проблем етики поведінки державних службовців;</p> <p>7) спонукати слухачів до морального самовдосконалення, підвищення своєї моральної культури.</p> <p>8) допомогти слухачам усвідомлювати необхідність розуміння принципів професійної етики, практично використовувати набуті знання у подальшій трудовій діяльності, в різних життєвих ситуаціях.</p> <p>9) навчити слухачів вмінню переконливо відстоювати свої моральні принципи, усвідомлювати значення розвитку особистої культури та компетентності у професійній практиці.</p>
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 3 кредити ЄКТС (90 годин). В тому числі лекції – 8 годин, практичні заняття – 2 години, тест-залік – 2 години, самостійна робота – 78 годин.
Форма підсумкового контролю	залік
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 1-му та 2-му семестрі

Інформація про консультації
<i>Щопонеділка у листопаді-грудні 2020 року з 11.50 до 13.10 ауд.211</i>

Програма дисципліни		
Назви тем		Зміст тем
1	Наукові засади та принципи професійної етики: сутність, види, значення.	Специфіка предмету етики як загально-філософської дисципліни. Особливості моралі як способу соціального регулювання, проблема походження моралі, її сутнісні характеристики. Професійна етика: загальна характеристика. Наукові теорії професійної етики. Писані та неписані кодекси честі. Утилітаризм, деонтична етика та етика справедливості в системі публічного управління. Корпоративна мораль, стандарти професійної поведінки, громадянський статус, авторитет професії, функції професійної етики, конфіденційність, доступність.
2	Етика ділового спілкування в системі публічного управління.	Зародження та еволюція ділового етикету. Структура та основні принципи ділового етикету. Професійні групи та специфічні норми етики та етикету в колективі. Дрескод. Ділові подарунки. Етикет листування, телефонної розмови, e-mail етикет. Етика та етикет у діловій сфері. Етикет привітання, представлення та прощання в діловій сфері. Правила поведінки під час ділової суперечки та виробничого конфлікту. Культура публічного виступу, вміння грамотно ставити запитання та давати відповіді. Організація заходів в діловій сфері, їх види. Формальні та неформальні заходи. Етикет ділового та культурного заходу.
3	Професійна етика в системі публічного управління.	Загальні принципи етики і моралі в системі публічного управління. Етика державних службовців. Світова практика. Сутність та значення етики державного службовця. Стан морально-етичної культури керівників та службовців системи публічного управління в Україні. Найпоширеніші моральні дилеми в системі публічного управління. Ситуації морального вибору особистості під час виконання службових обов'язків. Правове забезпечення етики поведінки державних службовців. Етичні кодекси державних службовців.

Самостійна робота здобувача вищої освіти	
Опрацювання лекційного матеріалу	40 год.
Практичне заняття 1 «Наукові засади та принципи професійної етики: сутність, види, значення»	10 год.
Практичне заняття 2 «Етика ділового спілкування в системі публічного управління»	10 год.
Практичне заняття 3: «Професійна етика в системі публічного управління»	8 год.
Підготовка та захист індивідуальної залікової роботи	8 год.
Підготовка до тест-іспиту	3 год.
Тест-іспит	1 год.

Список орієнтовних тем індивідуальної залікової роботи

1. Основні концепції проблеми походження моралі.
2. Специфіка професійної моралі та професійної етики. Види моральних конфліктів і способи їх вирішення в умовах професійної діяльності.
3. Питання професійної чесності і моральних норм в контексті кодексів професійної поведінки та етики.
4. Суть моральних передумов спілкування: повага, співчуття, гуманність, альтруїзм, милосердя і їх роль в професійній діяльності.
5. Професійні принципи моральної свідомості та моральних відносин. Моральні мотиви і ціннісні орієнтації у фаховій сфері.
6. Базові компоненти індивідуальної моральної свідомості та їх інтерпретація у фаховій діяльності.
7. Функції моралі: гуманізуюча, ціннісно-орієнтуюча, пізнавальна, світоглядна, виховна, регулятивна, як детермінанти професійної етики.
8. Універсальні засади корпоративної етики і умови її дотримання в службових ситуаціях.
9. Особливості етики різних професій. Морально-етичні норми психологічної безпеки фахівця.
10. Гуманістичні моральні цінності та типи національних і регіональних ділових культур в контексті ділової комунікації.
11. Ставлення до праці, справи в українській і східній етичних традиціях.
12. Моральні установки особистості як етичний фактор фахової діяльності.
13. Причини та специфіка конфлікту інтересів, методи його подолання і засоби уникнення.
14. Загальні правила поведінки державного службовця.
15. Вчинок як критерій моральних якостей індивіда в умовах свободи вибору.
16. Проблема маніпулювання інформацією у контексті норм і принципів професійної етики й моралі.
17. Розвиненість почуття добра і справедливості у посадової особи.
18. Наукові підходи до трактування справедливості.
19. Заборонені технології політичних дискусій: порушення морально-етичних норм.
20. Моральний вибір людини і моральний обов'язок.
21. Питання професійної чесності і моральних норм в контексті кодексів професійної поведінки та етики, характеру стосунків з клієнтами і співробітниками, відносин з громадськістю і ЗМІ, стосунків з колегами.
22. Основні положення міжнародних кодексів професійної поведінки щодо підтримання і захисту репутації професії.
23. Етичний кодекс лікаря України
24. Підвищення професійної кваліфікації як необхідна умова дотримання професійної етики в сфері діяльності.
25. Будь-які інші теми, самостійно запропоновані слухачем та безпосередньо пов'язані з тематикою принципів етики публічного управління.

Список рекомендованих джерел

Базова література

1. Овчаренко С. В. Етика та естетика. Курс лекцій для майбутніх керівників : навч. посіб.; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2010. 240 с.
2. Етика ділових відносин : навч. посібник [О. Й. Лесько та ін.] ; Вінницький нац. техн. ун-т. Вінниця : ВНТУ, 2011. 310 с.
3. Тофтул М. Г. Етика : підручник. 2-е вид., випр., допов. Київ : Академія, 2011. 437 с.
4. Малахов В. Етика : курс лекцій. Острого : Вид-во Нац. ун-ту "Острозька академія", 2014. 213 с.
5. Чмут Т. К., Чайка Г. Л. Етика ділового спілкування : навч. Посібник. 5. вид., стер. Київ : Вікар, 2007. 224 с.
6. Грищенко Т. Б., Іщенко Т. Д., Мельничук Т. Ф. Етика ділового спілкування. Київ, 2007. 344 с.
7. Етика, естетика і культура спілкування [уклад.: Д. Герцюк та ін.]. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. 58 с.
8. Чернієнко В. О., Широка С. І., Гаплевська О. І. Етика ділового спілкування : навч. посіб. до самоств. Роботи. Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харк. авіац. ін-т". Харків : ХАІ, 2012. 67 с.

Допоміжна література

1. Ломачинська, І. М. Професійна етика: Навч. посіб. для дистанц. навчання [За наук. ред. В. І. Ярошовця]; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини "Україна" Київ, 2005. 226 с.
2. Етика : навч. посіб. За ред. В. О. Лозового; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Київ : Юрінком Інтер, 2007. 223 с.
3. Павлишин Л. Г. Етика : навч. посіб. Тернопіль : Вектор, 2013. 275 с.
4. Шамша І. В. Етика : навч.-метод. посіб.; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". Одеса : Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", 2014. 95 с.
5. Прибутко П. С., Дубчак Л. М. Етика : посіб. для підгот. до іспитів. Вид. 3-тє, стер. Київ : Паливода А. В. [вид.], 2013. 177 с.
6. Романовський О. Г. Ділова етика : навч. посібник для студ. всіх спец. [и др.] ; Національний технічний ун-т "Харківський політехнічний ін-т". Харків : НТУ "ХПІ", 2006. 364 с.
7. Рудакевич М. Етика державних службовців : Монографія. Київ : Вид-во НАДУ, 2003. 360 с
8. Загальні правила поведінки державного службовця. Наказ Голодержслужби України від 23 жовтня 2000 р. № 58, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 7 листопада 2000 р. за № 783/5004.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

1. http://www.center.uct.ua/zbirniki/2011/etika_derg_upravlinnja.pdf
2. Етика державного службовця Навчально-методичний посібник <http://www.etica.in.ua> Етика сьогодні. Актуально про етику та мораль
3. http://www.ebk.net.ua/Book/ethics/toftul_etika/ Тофтул М. Г. Етика. Навчальний посібник.
4. <http://school.xvatit.com/index.php?title=Етика> Гіпермаркет знань. Етика
5. http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR1/CD/ETUKA_DV.pdf Палеха Ю. І. Етика ділових відносин: Навч. посіб.
6. http://posibnyky.vntu.edu.ua/et_/p.htm Етика ділових відносин

Загальна схема оцінювання					
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для іспиту	для заліку		
91-100	A	Відмінно	зараховано	Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (виконання практичних занять та контрольних робіт) – до 40 балів, за результати іспиту/заліку – до 60 балів.	
81-90	B	Добре			
71-80	C				
61-70	D	Задовільно			
51-60	E				
31-50	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-30	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни		

Оцінювання за складовими дисципліни			
Відвідування лекцій (за кожну лекцію)	5 балів	політика опанування дисципліни	
Практичне заняття 1 «Наукові засади та принципи професійної етики: сутність, види, значення»	5 балів	Відвідування	Кожне заняття
Практичне заняття 2 «Етика ділового спілкування в системі публічного управління»	5 балів		
Практичне заняття 3: «Професійна етика в системі публічного управління»	5 балів	Дотримання принципів академічної доброчесності	Повне дотримання умов академічної доброчесності
Підготовка реферату	10 балів		
Підготовка та захист індивідуальної залікової роботи	30 балів	Умови зарахування пропущених занять	Написання рефератів
Тест-іспит/залік	60 балів		
усього	100		